

ACADEMIA ROMÂNĂ
FILIALA TIMIȘOARA
INSTITUTUL DE STUDII BANATICE „TITU MAIORESCU”

PLAN DE CERCETARE 2021- 2024
COLECTIVUL DE ISTORIE

Programul de cercetare nr.1: Teritorii românești sub dominație străină: BANATUL ÎNTRE ANGEVINI ȘI HUNIAZI 1387-1490.

Proiectul nr.1: *Teritorii românești sub dominație străină: BANATUL ÎNTRE ANGEVINI ȘI HUNIAZI 1387-1490.*

Programul de cercetare nr. 2: Sârbii din România în a doua jumătate a sec. XX. Internațional

Proiectul nr.1: *Sârbii din România. Contribuții la o istorie politică recentă.*

Programul de cercetare nr 3: ISTORIA BANATULUI, ed. revăzută și adăugită. Traducere în limba germană.

Proiectul nr.1: *Istoria Banatului.*

Programul de cercetare nr 4: ENCICLOPEDIA BANATULUI

Proiectul nr.1: *Enciclopedia Banatului. Istoriografia.*

Programul de cercetare nr 5: IDENTIFICAREA SURSELOR DE OBSIDIAN A UNELTELOR DIN SITURILE PREISTORICE DIN ROMÂNIA PRIN METODA FLUORESCENȚEI RAZELOR X.

Proiectul nr.1: *Identificarea surselor de obsidian a uneltelor din siturile preistorice din România prin metoda fluorescenței razelor X.*

Programul de cercetare nr 6: TRATAT DE ISTORIE AL BANATULUI

Proiectul nr.1: *Tratat de istorie al Banatului.*

PROGRAMUL DE CERCETARE NR. 1

- a) Denumirea: Teritorii românești sub dominație străină: BANATUL ÎNTRE ANGEVINI ȘI HUNIAZI 1387-1490.
- b) Coordonator: CS I dr Ioan Hațegan
- c) Colectiv: CS I dr Ioan Hațegan (1/2 normă), AC dr Alexandru Kósa
- d) Stadiul actual: O extrem de bogată bibliografie despre această perioadă istorică, cu referiri la contextul general istoric. Există multe studii științifice în română, maghiară, italiană, germană, chiar și în engleză, unele cu detalierea unor aspecte din istoria militară în special, dar lipsește o abordare complexă a rolului esențial jucat de regiunea Banat în această perioadă, atât în plan militar, economic, social și cultural.
- e) Rezultate scontate: Cercetarea noastră își propune o analiză a surselor din țară și străinătate, selectarea informațiilor esențiale pe fiecare domeniu de activitate și sintetizarea lor într-o lucrare.
- f) Modul de valorificare al rezultatelor: articole de presă, articole științifice, lucrare finală.
- g) Durata: 2020-2024.

PROIECTUL NR.1

- a) Denumirea: *Teritorii românești sub dominație străină: BANATUL ÎNTRE ANGEVINI ȘI HUNIAZI 1387-1490.*
- b) Coordonator: CS I dr Ioan Hațegan
- c) Colectivul de cercetare: CS I dr Ioan Hațegan(1/2 normă), AC dr Alexandru Kósa
- d) Stadiul actual: O extrem de bogată bibliografie despre această perioadă istorică, cu referiri la contextul general istoric. Există multe studii științifice în română, maghiară, italiană, germană, chiar și în engleză, unele cu detalierea unor aspecte din istoria militară în special, dar lipsește o abordare complexă a rolului esențial jucat de regiunea Banat în această perioadă, atât în plan militar, economic, social și cultural.
- e) Scopul proiectului: Proiectul își dorește să ofere o perspectivă istorică clară asupra perioadei studiate, pe baza documentelor existente și a surselor din țară și străinătate, selectarea informațiilor esențiale pe fiecare domeniu de activitate și sintetizarea lor într-o lucrare.
- f) Rezultatul scontat: Adunarea bibliografiei, sortarea ei și alcătuirea unei arhive foto (hărți, planșe etc.).

h) Durata: 2021.

i) Valorificarea rezultatelor: studii comunicate.

l) Faza pe 2021: Analiza documente de arhivă și materiale editate despre perioada 1387-1490.

Rezultatul va fi prezentat într-un studiu comunicat.

m) Buget solicitat:

n) Alte venituri (subvenții) de cercetare: -

PROGRAMUL DE CERCETARE NR. 2

- a) Denumire: **Sârbii din România în a doua jumătate a sec. XX**
- b) Coordonator: CS I dr Milin Miodrag
- c) Colectivul de cercetare: CS I dr Milin Miodrag (1/2 normă)
- d) Termen de realizare: 2019-2021
- e) Stadiul actual al cunoștințelor: Deocamdată nu există o sinteză dedicată acestui grup etnic din România.
- f) Scopul programului: Realizarea unei imagini cât mai complete asupra comunității sârbilor din România și, în primul rând, asupra celor din Banat, pe baza unei vaste documentări în biblioteci și arhive din România și din Serbia și a unei bibliografii corespunzătoare.
- g) Rezultate scontate: elaborarea unei viitoare sinteze.
- h) Mod de valorificare a rezultatelor: redactarea unui volum în colaborare cu Academia Sârbă de Științe și Arte, publicarea de studii în reviste de specialitate, prezentarea de comunicări științifice la reuniuni naționale și internaționale.

PROIECT NR.1

- a) Denumirea: *Sârbii din România. Contribuții la o istorie politică recentă.* (Documentar și studii)
- b) Coordonator: CS I dr Milin Miodrag
- c) Colectivul de cercetare: CS I dr. Milin Miodrag (1/2 normă)
- d) Stadiul actual al cunoștințelor: Nu există o sinteză elaborată științific despre această comunitate etnică.
- e) Scopul proiectului: realizarea unei viitoare sinteze, elaborarea unui volum.
- f) Rezultate scontate: o bază de date pentru viitoarea sinteză.
- g) Valorificarea rezultatelor: publicarea unor studii și articole în reviste de specialitate, conferințe în țară și în străinătate
- h) Colaborări în țară: -
- i) Colaborări în străinătate: Institutul de Balcanologie din Belgrad (Proiect internațional).
- k) Faza pe 2021: Finalizarea documentației și elaborarea sintezei.
- l) Buget solicitat:-
- m) Alte venituri (subvenții) de cercetare: -

PROGRAMUL DE CERCETARE NR. 3

- a) Denumire: *Istoria Banatului*, ediție revăzută și adăugită. Traducere în limba germană. Ediția I în limba română, Editura Academiei Române, București, 2015, ediția II-a, 2016. Ediția în limba engleză, Scala Publisher, Londra, 2019.
- b) Coordonator: dr Victor Neumann, CS I (½ normă)
- c) Colectivul de cercetare: dr Victor Neumann (CS I ½ normă) și colaboratorii din România, Serbia, Ungaria și Austria.
- d) Termen de realizare: 2021.
- e) Stadiul actual al cunoștințelor: cercetările sunt în curs, informația și bibliografia vor fi actualizate.
- f) Scopul proiectului: traducerea în limba germană, editarea și prezentarea unei cărți de referință despre istoria regiunii realizată în cadrul Academiei Române.
- g) Materiale și metode de lucru: prezentarea unei perspective științifice originale.
- h) Rezultat scontat: publicarea unui tratat sintetizând cele mai de seamă teme și probleme ale istoriei regiunii.
- i) Valorificarea rezultatelor: elaborarea unei sinteze cuprinzătoare privind istoria Banatului.

PROIECT NR.1

- a) Denumirea: *Istoria Banatului*.
- b) Coordonator: CS I dr Victor Neumann.
- c) Colectivul de cercetare: CS I dr Victor Neumann (1/2 normă) și colaboratorii.
- d) Stadiul actual al cunoștințelor: contribuții la analiza și interpretarea temei.
- e) Scopul proiectului: Am urmărit valorificarea experienței de cercetare, a surselor bibliografice și documentare, promovarea unei viziuni novatoare în acord cu științele umaniste universale. Lucrarea va analiza sursele de referință care arată procesul de modernizare în Banat, evidențiind totodată contextul național românesc, precum și cel european.
- f) Rezultate scontate: editarea în limba germană a unei sinteze cuprinzătoare privind istoria Banatului.
- g) Mod de valorificare a rezultatelor: organizarea de seminarii, colocvii și simpozioane, naționale și internaționale, pentru promovarea istoriei Banatului.
- h) Colaborări: Universitatea de Vest din Timișoara, Universitatea București.

j) Colaborări în străinătate: Academia de Științe și Arte a Serbiei din Belgrad, Universitatea din Novi Sad, Universitatea din Szeged, Universitatea din Viena, Matica Srbska din Novi-Sad, Academia de Științe și Arte din Belgrad.

k) Faza pe 2021: finalizarea traducerii și a procesului de editare.

l) Buget solicitat:

i) Alte venituri :

PROGRAMUL DE CERCETARE NR. 4, INTERNAȚIONAL

- a) Denumire: *Enciclopedia Banatului*
- b) Coordonatori: CS I Crișu Dascălu, Costa Roșu, membru de onoare al Academiei Române. Programul face obiectul unei convenții de colaborare încheiate în anul 2010 între Institutul de Studii Banatice ”Titu Maiorescu” al Academiei Române, Filiala Timișoara și Institutul de Cultură al Românilor din Voivodina.
- c) Colectivul de cercetare: Crișu Dascălu, Costa Roșu și alți peste 50 de colaboratori externi din Timișoara, Lugoj, Reșița, Caransebeș și Arad, precum și din Serbia.
- d) Stadiul actual al cunoștințelor în domeniul respectiv: Deocamdată nu există o lucrare de amploare, care să oglindească toate domeniile vieții culturale, artistice, economice, politice etc. din Banatul istoric.
- e) Scopul cercetării: să ofere informații exacte și actuale despre toate aceste domenii, într-o formă imediat accesibilă.
- f) Materiale și metode de lucru: Alcătuirea unei liste cât mai complete de persoane, evenimente, instituții și adunarea de material informativ din biblioteci și arhive.
- g) Modul de valorificare a rezultatelor: Publicarea succesivă, pe măsura elaborării lor, a volumelor tematice.
- h) Durata: 2010-2022

PROIECTUL NR. 1

- a) Denumirea: *Enciclopedia Banatului. Istoriografia.*
- b) Coordonatori: CS I Crișu Dascălu, Costa Roșu, membru de onoare al Academiei Române. Proiectul face obiectul unei convenții de colaborare încheiată între Institutul de Studii Banatice „Titu Maiorescu” al Academiei Române, Filiala Timișoara și Institutul de Cultură al Românilor din Voivodina.
- c) Colectiv de cercetare: 43 de colaboratori externi din România și din Serbia.
- d) Termen de realizare: 2018-2022.
- e) Rezultate scontate: Elaborarea unei imagini obiective a Banatului.
- f) Scopul proiectului: Publicarea unui volum referitor la istoriografia bănățeană
- g) Materiale și metode de lucru: Cercetări în biblioteci, arhive, muzee din România și din Serbia.

- h) Valorificarea rezultatelor: publicarea de volume, studii în reviste de specialitate, simpozioane organizate în comun de cele două instituții.
- i) Colaborări cu instituții de învățământ și de cultură din cele două țări.
- j) Faza pe 2021: finalizarea volumului *Istoriografia*.
- k) Buget solicitat –
- l) Alte venituri –

PROGRAMUL DE CERCETARE NR.5

- a). Denumirea: *Identificarea surselor de obsidian a uneltelor din siturile preistorice din România prin metoda fluorescenței razelor X.*
- b). Coordonator: CS I dr. Florin Drașovean. Proiectul face obiectul unei convenții de colaborare încheiată între Institutul de Studii Banatice "TituMaiorescu" al Academiei Române, Filiala Timișoara și Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei din Cluj-Napoca, Facultatea de Istorie a Universității "A.I. Cuza" din Iași și a unei înțelegeri cu Museum of Art and Archaeology of Missouri, SUA.
- c). Colectiv de cercetare: CS I Florin Drașovean (ARFT), dr. Monica Bodea (MNIT), conf. dr. Neculai Bolohan (UAICI), conf. dr. Dumitru Boghian (Universitatea din Suceava), dr. Michael Glascock (Archaeometry Laboratory of University of Missouri Research Reactor (MURR) (SUA), prof. dr. Alex W. Barker (Museum of Art and Archaeology of Missouri, SUA).
- d). Termen de realizare: 2022
- e). Stadiul actual al cunoștințelor: La acest stadiu al cunoștințelor, pentru majoritatea culturilor preistorice nu se pot preciza sursele de proveniență a obsidianului din care au fost cioplite uneltele.
- f). Scopul programului: a. publicarea de studii referitoare la ocurența materiei prime în Preistoria spațiului carpato-danubian; b. publicarea unui volum de sinteză privind aceste chestiuni; c. organizarea în 2021 a unui simpozion internațional în care să fie promovate rezultatele obținute.
- g). Rezultate scontate: -identificarea surselor de obsidian în preistoria spațiului carpato-danubian;
-stabilirea ocurenței uneltelor din obsidian în funcție de sursele identificate;
-identificarea căilor de schimb și a relațiilor dintre comunitățile preistorice;
-modalitatea în care căile de vehiculare a materiei prime a fost folosită și pentru schimbul de alte bunuri și de idei.
- h). Mod de valorificarea rezultatelor: publicarea unui volum, studii în reviste de specialitate, simpozioane organizate în comun de instituțiile participante la programul.

PROIECTUL NR. 1

- a). Denumirea: *Identificarea surselor de obsidian a uneltelor din siturile preistorice din România prin metoda fluorescenței razelor X. Selectarea siturilor arheologice, a probelor și trimiterea acestora în Statele Unite.*
- b). Coordonator: CS I dr. Florin Drașovean. Proiectul face obiectul unei convenții de colaborare încheiată între Institutul de Studii Banatice "Titu Maiorescu" al Academiei Române, Filiala Timișoara și Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei din Cluj-Napoca, Facultatea de Istorie a Universității "A.I. Cuza" din Iași și a unei înțelegeri cu Museum of Art and Archaeology of Missouri, SUA.
- c). Colectiv de cercetare: CS I Florin Drașovean (ARFT), dr. Monica Bodea (MNIT), conf. dr. Neculai Bolohan (UAICI), conf. dr. Dumitru Boghian (Universitatea din Suceava), dr. Michael Glascock (Archaeometry Laboratory of University of Missouri Research Reactor (MURR) (SUA), prof. dr. Alex W. Barker (Museum of Art and Archaeology of Missouri, SUA).
- d). Termen de realizare: 2021.
- e). Scopul proiectului: a. publicarea de studii referitoare la ocurența materiei prime în Preistoria spațiului carpato-danubian; b. publicarea unui volum de sinteză; c. organizarea în 2021 a unui simpozion internațional pentru promovarea rezultatelor obținute.
- f). Rezultate scontate: identificarea surselor de obsidian în preistoria spațiului carpato-danubian;
-stabilirea ocurenței uneltelor din obsidian în funcție de sursele identificate;
-identificarea căilor de schimb și a relațiilor dintre comunitățile preistorice;
-modalitatea în care căile de vehiculare a materiei prime a fost folosită și pentru schimbul de alte bunuri și de idei.
- g). Materiale și metode de lucru: cercetări în muzee și depozitele universităților din România, analizarea mostrelor selectate, redactarea rapoartelor de etapă, a volumului final.
- h). Valorificarea rezultatelor: publicarea de volum, studii în reviste de specialitate, simpozioane organizate în comun de cele două instituții.
- i). Colaborări cu instituții de știință, cultură și de învățământ din România și Statele Unite.
- j. Faza pe 2021: analizarea mostrelor.
- k). Buget solicitat –
- l). Alte venituri-

PROGRAMUL DE CERCETARE NR. 6

- a) Denumire: *Tratat de istorie al Banatului.*
- b) Coordonatori: Dan Dubină, acad. Păun Ion Otiman, CS II dr Ioan David.
- c) Colectivul de cercetare: cuprinde cercetători ai institutului și peste 20 de colaboratori din țară și străinătate.
- d) Stadiul actual al cunoștințelor în domeniul respectiv: Despre istoria Banatului s-au publicat articole și cărți, deocamdată nu există o lucrare unitară și de amploare în acest sens.
- e) Scopul cercetării: Proiectul își dorește să ofere o perspectivă istorică clară, în contextul european, asupra istoriei Banatului.
- f) Modul de valorificare a rezultatelor: se va realiza prin trei faze: a) simpozioane, conferințe, mese rotunde; b) compediu; c) tratatul.
- g) Durata: 2020-2024.
- h) Proiectul de cercetare propus în acest program:
  - 1. Compediu (2021).
  - 2. Tratat (2024).

PROIECT NR. 1

- a) Denumire: *Tratat de istorie al Banatului.*
- b) Coordonatori: acad. Dan Dubină, acad. Păun Ion Otiman, CS II dr Ioan David.
- c) Colectivul de cercetare: cercetători ai institutului și peste 20 de colaboratori din țară și străinătate.
- d) Termen de realizare: 2024.
- e) Rezultate scontate: Elaborarea unei imagini obiective a Banatului.
- f) Scopul proiectului: publicarea unui compediu, apoi a unui tratat de istorie în mai multe volume.
- g) Valorificarea rezultatelor: prin diverse manifestări științifice, articole și studii și publicații editoriale.
- h) Faza pe 2021: documente, stabilirea intrărilor, alcătuirea bibliografiei fundamentale, cercetări în biblioteci și redactare parțială.
- i) Buget solicitat:-
- j) Alte venituri: -

Director,
Conf.dr. Ioan David